

Likabehandlingsplan för Skarpnäcks Fria Skola.

Bakgrund:

På Skarpnäcks Fria Skola jobbar vi med NVC i alla relationer människor emellan. Vi har funnit att det arbets sättet bidrar till respektfullt bemötande både elever emellan och i pedagogernas relationer. Vi ser kränkningar som ett symptom på ej uppfyllda behov hos den person som kränker. Vi gör en tydlig skillnad på person och handling. Vi ser konflikter som ett gyllene tillfälle att lära oss förstå varandra, oss själva och hur vi kan fungera tillsammans.

För att kunna lära och leva demokratiska värderingarna i skolan behövs grundläggande kunskaper i kommunikation och konflikthantering. Vi hämtar inspiration och kunskap från Nonviolent Communication (NVC) när det gäller förhållningssätt och kommunikation som stöder vår samverkan. Med NVC har vi ett redskap för att kunna uttrycka respekt för sig själv och andra och att kunna hantera alla de konflikter som uppstår i skolans vardag. Vi lägger mycket vikt vid att använda ett språk som tydliggör värderingar, vuxna ska vara självklara auktoriteter utan att behöva använda tvång, krav, eller hot om straff.

- Genom föräldrarnas arbetsinsats (t ex administration, disk, städ, föräldrafritids osv.) möjliggörs att ha en skola med många pedagoger och flexibilitet för att kunna tillgodose olika behov. I skolan arbetar vi ofta i mindre grupper och med ett personligt bemötande. Föräldrarnas naturliga närvaro bidrar till kvaliteter som trygghet och gemenskap där alla är kända för varandra och bryr sig om skolans inre och yttre miljö.
- Vi har valt att ha en ”liten” -max 100 elever- skola där alla känner alla. Därigenom skapas en **trygghet** för eleverna där de blir sedda och känner sig trygga att uttrycka sin känslor och behov.
- Med NVC ger vi eleverna redskap att kunna uttrycka sig med **respekt** för sig själv och andra och att kunna lösa konflikter. Alla vuxna arbetar för att främja goda relationer och förebygga mobbing och kränkningar.
- På skolan möts människor med olika etniska, kulturella och sociala bakgrunder. Genom att vi lär känna varandra och samarbetar motverkas segregation och utanförskap. Alla ska ha en plats och respekteras för sina egna unika kvaliteter.

Förebyggande arbete:

- För att växa som individ är gruppen viktig. Att både kunna vara sig själv och att kunna samspela med andra i en grupp är viktiga kompetenser. Vi har flera traditioner för hela skolan där eleverna får umgås över klassgränserna (t ex vakbad, OS, höstvandring). Det är också vanligt att äldre elever är med och hjälper de yngre med olika saker, bl a jobba på fritids.
- På Skarpnäcks Fria Skola jobbar vi kontinuerligt enligt NVC. Våra pedagoger utbildas, fortbildas och får handledning.
- När regler behövs formar vuxna och barn dem tillsammans. Alla ska få vara med och bestämma och påverka sin vardag. Vi bygger upp forum för delaktighet och inflytande som klassråd, samlingar, utvecklingssamtal och stormöten.
- Vi kollar av hur barnen mår och uppmärksammar konflikter när dom uppstår. Vi jobbar kontinuerligt med konflikter ser det arbetet som en grund till allt lärande och växande.
- Vi har tjej- och killsnack i alla barngrupper i olika utsträckning, ibland sk. kompisstimmar i helklass där vi pratar om hur vi förhåller oss till varandra. Vi gör värderingsövningar, rollspel m.m. för att träna på att uttrycka våra känslor och behov.
- Vi har alltid vuxna med på raster och på fritids som känner barnen och kan hjälpa dom

direkt när något händer. När de äldre eleverna har innerast har vi alltid en pedagog som har uppsikt över vad som händer.

- Skolan är liten både till ytan och elevantalet, vilket gör att möjligheten att försvinna är minimal, eller inte finns. Med de yngre barnen följer vi upp raster och frågar hur dom haft det. Barnen får då träna i att uttrycka sina känslor och behov.
- Vi har varje vecka reflekterande elevvårdssamtal på våra planeringsmöten. Där lägger vi upp handlingsplaner och strategier för arbetet. Vi fördelar också ansvaret för arbetet mellan ansvarig pedagog, rektor, arbetslagsledare, psykolog, skolsköterska och föräldrar. Där tar vi också upp konflikter som har uppstått bland barnen under veckan.
- Varje ansvarig pedagog rapporterar till arbetslagsledaren så fort kränkande handlingar av allvarigare art upptäcks. Tillsammans bestämmer dom hur man ska gå vidare.
- Vi motverkar traditionella könsroller och har en jämn könsfördelning bland pedagoger. Alla pedagoger delar på ansvaret för undervisning, omsorg och de praktiska vardagssysslorna. Vi vill bidra till att eleverna utvecklas bortom stereotypa ideal om hur flickor och pojkar skall vara. Frihet att välja oavsett kön ska vara en självklarhet.
- Elever som upplever sig kränkta eller på annat sätt har problem med en lärare uppmanas vända sig till arbetslagsledaren, annan pedagog, eller rektorn. Vi uppmanar även föräldrarna att höra av sig till ansvarig pedagog om dom hör något hemma. Vi har också personalansvarige bland föräldrar gällande problem med någon pedagog.
- Vi jobbar mycket, mycket med att stärka alla barnens självkänsla. Vi försöker bedriva verksamheten på många olika arenor för att kunna stärka eleverna. Vi vill att allas kvalitéer och styrkor ska synas och få visa vad dom kan. En bas i detta är vår utomhuspedagogik.

Akuta insatser:

- Om det uppstår något under skoltid tar repektive pedagog hand om det, om situationen så kräver kan man alltid vända sig till övrig personal inom arbetslaget.
- Om situationen kräver ytterligare insatser har vi en skolpsykolog som kan handleda, eller extern handledare som vi tar in vid behov.
- Vi samverkar alltid inom arbetslaget och med föräldrar vid en akut situation.
- Vi skyddar genom att säga stopp det akuta läget.
- För mer information om hur rent praktiskt arbetar kan man läsa i t.ex. häftet "NVC för att skapa ömsesidig respekt i skolan" av Towe Wistrand.
- Vid allvarliga incidenter kontaktas alltid rektor.
- Vid våld bland barnen kontaktas alltid föräldrar. Vi lär barnen tidigt att våld inte löser konflikter.
- Vid våld (eller annan krov kränkning) bland äldre elever än år 6 kan en polisanmälan göras om det är av allvarlig art.
- Vid svåra situationer kallas rektor, arbetslagsledare och handledare till samtalet.

Uppföljning/utvärdering:

- Vid varje terminsstart har vi elevvårdskonferenser där vi går igenom läget och fördelar ansvaret.
- Vid varje terminsslut genomför vi anonyma elevenkäter där eleverna får ytterligare ett tillfälle att uttrycka hur dom upplever arbetsmiljön.
- Vi följer upp enkäterna och jämför med tidigare år.
- På utvecklingssamtalen diskuteras framförallt elevens sociala mognad de första fem skolåren. Där pratar vi mycket om hur eleven mår och hur det fungerar socialt i gruppen.
- Pedagogerna på skolan är få (liksom eleverna) och har ett nära samarbete kring konfliktsituationer och kränkande handlingar.

- Vid utvecklingssamtal tar vi alltid upp elevens sociala utveckling, och ser den som en grund för all annan utveckling i skolan och i livet.
- Eleverna är alltid delaktiga i levandegörandet av detta och andra dokument på skolan.
- Vi dokumenterar alltid alla samtal med elever och föräldrar. Ansvarig pedagog sätter in papper i pärmen för den aktuella eleven. Det äldre arbetslaget har dessutom pärmar där man skriver in dagliga händelser, så att ansvarig pedagog lätt kan se vad som hänt och ta vidare steg om så behövs.
- Föräldrar till äldre barn kontaktas alltid vid kränkningar, både den utsattes och den som utsätter. Under år 6 kan man inte kontakta föräldrar varje gång någon säger något taskigt, så där gör givetvis pedagogen bedömningar från fall till fall.
- När det gäller kränkningar av rasistisk, kön, religiös, politisk eller sexuell art kontaktas alltid föräldrarna oavsett ålder.

Att levandegöra planen i föreningen är viktigt för oss. Därför diskuteras den i personalgruppen, bland barnen och på föräldramöten. Vi utvärderar varje vår och går igenom våra dokument, reviderar om så behövs. Vi har hittills under skolans nio år inte haft allvarliga problem med kränkande beteende, just för att vi hela tiden håller arbetet levande med vårt dagliga, ständiga NVC- förhållningssätt som just bygger på språkligt icke-våld.